

предпосылки взаимодействия искусств, в первую очередь музыки и литературы, а также представлены и обобщены философские подходы к пониманию иерархии искусств в разные эпохи. В работе также сделаны попытки сопоставления основоположных методологических принципов исследования музыкального и литературного произведений.

Ключевые слова: единство и взаимодействие искусств, художественное произведение, иерархия искусств, компаративистика, литература и язык, музыка и язык, выразительные средства музыки и литературы, проявления музыки в языке художественного произведения.

Bilonozhko L. V. Aesthetic and Genetic Background of the Investigation of the Phenomena of Interactions between Music and the Language of Literary Composition.

The article considers and generalizes main stages of the development of aesthetic ideas' development in relation to investigation of ontological nature of arts; historical and aesthetic background of arts' interactions, first of all between music and literature, main philosophical approaches to understanding of arts' hierarchy in different epochs are represented and generalized. In the article attempts have been made to compare main methodological principles of investigation of pieces of music and literature.

Keywords: unity and interactions of art, a piece of art, arts' hierarchy, comparative literature, literature and language, music and language, means of expression of music and literature, manifestation of music in the language of literary composition.

Білоус Н. П.
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова

**ФОЛЬКЛОРНІ ЗООНОМІНАЦІЇ ЯК ЛІНГВОКУЛЬТУРНІ ЗНАКИ
ІНТИМІЗАЦІЇ У КАЗКАХ ПРО ТВАРИН**

Статтю присвячено вивченню фольклорних зоономінацій, які виконують оцінну функцію та відображають усне спілкування представників конкретного народу і стають лінгвокультурними знаками інтимізації у казках про тварин.

Ключові слова: фольклорні зоономінації, зооніми, меліоративні зоономінації, пейоративні зоономінації, казки про тварин.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її значення. Сьогодні лінгвокультурологи все частіше звертаються до комплексного дослідження фольклорних текстів як об'єктів, що увібрали в себе досвід пізнання людини і світу, який складався протягом усієї історії народу.

Прагмалінгвістичне вивчення казок доцільно зорієнтувати у площину спілкування адресанта з адресатом через посередництво тексту з огляду на його специфічне лінгвокультурне, семантичне значення та форму репрезентації цього значення. Основне навантаження в казках про тварин виконують казкові персонажі, наділені характеристиками тварин, за допомогою яких іменується й оцінюється прагматично зумовлена діяльність людини.

Переміщуючись у сферу фольклору, зоономінації стають одиницями з національно-культурною маркованістю і відображають спілкування представників конкретного етносу, що і визначає актуальність даної проблеми.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останнім часом увагу дослідників зосереджено на вивченні метафоричного та стилістичного значення зоонімів з огляду на дослідження конкретної картини світу [1], філософського та лінгвістичного

значення зоономінацій [2], прагмасеманту та лінгвокультурологічу роль зоономінацій у вербальних формулах побажань [3].

Мета статті – розглянути фольклорні зоономінації як лінгвокультурні знаки інтимізації у казках про тварин.

Завдання статті:

- дослідити значення тварини для формування самоідентифікації людини;
- простежити виникнення та функціонування образів-символів тварин у фольклорі;
- визначити роль фольклорних зоономінацій у казках про тварин.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів. Роль тварин, як і взагалі анімального компонента, у різних фольклорних жанрах є надзвичайно важливою і передусім у тому аспекті, який стосується значення тварин на ранній стадії розвитку людства, коли вони ще не відокремлювалися від людського колективу [4]. Цього відокремлення не було ані в його синхронічному стані (тварини включалися в соціальну ієрархію, розташування священних тварин на вершині ієрархічної градації), ані в діахронічному – (ідея походження певного колективу від тварин або від тваринного предка), ані в онтологічному вимірі (усвідомлення тварин як особливої іпостасі людини) [там само]. Це пояснює той факт, пише А. Ф. Лосєв [5, с. 78], “що тварини протягом тривалого часу служили якоюсь наочною парадигмою, відношення між елементами якої використовувалися як певна модель життя людського суспільства і природи в цілому”.

Тварини були для людини невичерпним джерелом харчування й одягу, а також слугували для виміру багатьох людських якостей – фізичних та моральних. А тому образ тварини, як твердить Н. Н. Жерібко [2, с. 145], “був визначальним для людини під час формування уявлення про себе і перш за все як важливий етап на шляху до самоідентифікації”.

Одним із найдавніших способів окреслення меж концепту ЛЮДИНА виступає діалектика порівняння / протиставлення себе тваринам, що є універсальним у багатьох культурах [див. 6]. У цьому смислі використання образів тварин в епосі або в алегоричній системі байок, притч, казок та прислів'їв тощо продовжує архаїчну міфопоетичну традицію.

Навіть грецька міфологія, зазначає М. Маковський [4, с. 93], з її чітко антропоморфними образами, містить досить значний шар, пов'язаний із тваринами. Цей шар, якщо мати на увазі міфологічних персонажів вищого рівня і ті риси тварин, які їх втілюють і мотивуються в міфі, формується з різних джерел [див. 7]. Дані фольклору, символіки, прикмет, мови також включаються в ряд джерел, що дозволяють реконструювати зв'язок образів тварин з міфологічним началом.

У будь-якій художній системі, тим паче у такій універсальній, як фольклор, чільне місце посідають образи-символи [8, с. 467]. Але у поетиці фольклору, стверджує В. Кононенко, вони є особливо важливими ще й тому, що часто виконують роль образних кодів ментальності народу, показників його ціннісних позицій, орієнтирів тощо [9, с. 33].

Як відомо [10, с. 210-223], механізм виникнення художніх символів – процес тривалий і багатоступеневий. Мотивація його ґрунтується на тому, що, на думку Р. Зорівчак [11, с. 79], “багато предметів мають певну властивість, що сприймається як їхня константна й особлива ознака. Завдяки цьому співвідношення предмета й ознаки

інколи настільки змінюються, що предмет стає символом властивості, вираженої його ознакою”. Згодом під впливом різноманітних антропологічних, геополітичних, культурологічних процесів на це мотиваційне значення сформованого образу-символу нашаровуються додаткові, вторинні, нові семантичні аспекти і відтінки, які розширюють його міфопоетичний спектр. Це свідчить про те, що символ не може бути якоюсь значеннєво-асоціативною константою, незмінною у межах однієї національної культури [12, с. 47], він змінюється в діяхронії. Окрім того, як указує М. Костомаров [10, с. 34], “він не може бути завжди й однозначно адекватним у національних культурах різних народів, зокрема в їхній уснопоетичній творчості”. Натомість існування цілого ряду аналогічних міфопоетичних кодів є також фактом незаперечним.

Міфологізовані сюжети, вважає М. Маковський [14, с. 234], є результатом духовного освоєння світу, які часто ґрунтуються на космогонічних уявленнях народу. Джерелом міфологізованих сюжетів, які ми знаходимо в зоосемізмах української мови, на думку І. О. Голубовської, [1, с. 61-64] виступає передусім національний фольклор.

Українські та англійські народні казки про тварин характеризуються частим вживанням назв свійських та диких тварин, які виступають головними героями даних казок. Проте їхні образи, характери та ситуації, в умовах яких вони діють і розкривають свою сутність, мають не буквально, а лише переносне, алегоричне значення. Серед проаналізованого матеріалу найчастіше зустрічаються образи лисиці, ведмедя, вовка та зайця як представників диких звірів, а також півника, курочки, собаки, kota, бичка та кози, які є домашніми тваринами.

У міфопоетичній традиції багатьох народів *вовк* є одним із найважливіших персонажів, наділених надзвичайними магічними властивостями. Вовк підкоряється волі вищої істоти, поганського бога чи християнського святого, і виконує його накази; вовк сильніший за нечисту силу і може подолати чортів; вовк пов'язаний із потойбічним світом і буває в царстві мертвих; вовк наділяє людину багатством, і, нарешті, сама людина походить від вовка [13, с. 195].

Із образом вовка близькоспорідненим є образ ведмедя. Їхня подібність, вважає С. Карпенко, виявляється в тому, що обидва звірі зображуються сильними, хитрими та небезпечними [15, с. 42]. Ведмідь в народній творчості часто зображується як найстарший серед тварин, цар звірів. Як такий, він звичайно розв'язує суперечки, що виникають між звірами, може покарати й помилувати. Часом образ ведмедя при цьому заступає аналогічний йому образ лева, що, безперечно, є пізнішим запозиченням з казкового епосу інших народів.

Здебільшого ж ведмідь, як і вовк, у деяких казках змальовується в приземленому плані, фігурує як об'єкт глузування, носій негативного, він є уособленням тупості, нетямущості, вайлуватості.

Як “цар звірів” ведмідь нерідко виявляється не на висоті свого становища. Його досить легко перемагають силою розуму, ошукують і лисиця, і заєць, і різні свійські тварини. Ведмедя, який необачно, нахабно хизується своєю силою, не раз належно провчають і бджоли, і комарі [14].

Широко представлена у казках про тварин і лисиця. З образом лисиці у фольклорі часто пов'язується щось сумнівне та фальшиве [15, с. 43]. Відомо, наприклад, що вона насправді не такий кмітливий звір, як може видатися на основі

поверхових спостережень за її зовнішньою поведінкою. Тим часом у казках цей образ фігурує як хитрий, улесливий, неширий та підступний звір. Вона своїми розмовами ошукує не лише слабших від себе (півника, Колобка, зайця та інших), а й значно сильнішого звіра – вовка, заводячи його в тенета або в ополонку, а потім скликає людей, які розправляються з хижакком. Цьому значною мірою сприяли різні забобонні уявлення про лиса (як “розумної” тварини).

Образ зайця зустрічається переважно як художнє уособлення “боягузтва”.

Значне місце у фольклорі посідають казки про свійських тварин. З появою образів свійських тварин казка поповнилася новою, своєрідною тематикою, тут досить виразно відбивались суто практичні інтереси людини: одомашненим тваринам перед дикими надавалась явна перевага. Собака, півень та селезень дружно воюють проти вовка, ведмеда, дикого кабана та лисиці [14].

Серед образів домашніх птахів, освоєних народною поетикою, особливо привертає увагу символіка *півня*. Як стверджує М. Костомаров [10, с. 104], “півень [...] не лише у слов'ян, але й у германських народів був предметом особливої поваги, відігравав роль у міфологічних системах”. Значення образу цього домашнього птаха зумовлене, очевидно, вагомістю його ролі у житті народу – “для поселянина півень – це хронометр, за ним він дізнається, скільки минуло ночі; півень будить поселянок на досвітні роботи” [там само]. Не дивно, що така важлива життєва функція півня як показника часу стає мотиваційним підґрунтям для відповідної символізації цього образу в казках про тварин.

Глибокого переосмислення в казках зазнав образ кози. Необхідно відзначити, що у казках даний образ щодо змісту не відзначається послідовністю. У деяких творах коза зображується як чесна трудівниця, ніжна і любляча мати. У поєдинку з хижим вовком вона здобуває перемогу. І разом з тим коза у деяких українських казках подається як втілення негативного, ворожого людині начала. Так, у казці “Коза-дереза” ця тварина змальовується як безчесна, бездушна, сварлива істота. Вона нахабно обманує діда, який через неї позбувся і дружини, й дочок, силоміць захоплює зайчикову хатку й оселяється в ній.

Український “звіриний епос”, на відміну від англійського, торкається і взаємин людини з тваринами (“*Кривенька качечка*”, “*Циган та ведмідь*”, “*Як чоловік провчив вовка*”). У цих казках людина виявляє не фізичну силу, а передусім свій розум, кмітливість, обачність. Навпаки, образи звірів подаються в зниженому, часом гумористичному плані. Із появою образу людини казка набувала часом соціального забарвлення, змальовуючи життя суспільства, відтворюючи стосунки між людьми, викриваючи людські вади [14].

Оцінна семантика тварин у різних фольклорних жанрах, як зазначає І. О. Голубовська, “неодноразово ставала об'єктом вивчення з погляду їхнього метафоричного емотивного переосмислення” [1, с. 62]. Метафоричне переосмислення відображає будь-яку особливість характеру тварини і є результатом багатовікового спостереження людини за ними. Але ці особливості бачаться певною людиною в певній ситуації, у певну епоху, тобто є дуже суб'єктивними. Адресант концентрує в назві лише одну якість, роблячи тварину символом цієї якості [18, с. 92], тим часом, як під символом науковці розуміють “виявлення деякого суспільного ставлення до чогось / когось, суть якого може бути представлена як ідея, концентрований

соціально-культурний зміст” [12, с. 41]. З огляду на це можна сказати, що уявлення про антропоморфність тварин є емотивним за природою і має ряд специфічних модусів оцінки [19, с. 23-25]. Емотивно-асоціативна специфіка мови вважають дослідники особливо яскраво виявляється в оцінних зоосемізмах [20, с. 22-23]. Чіткі й постійні оцінні конотації виявляються в стосунках за моделями *тварина – людина* і *людина – тварина* [21, с. 59].

Зоосемізми є результатом складного процесу номінації, в якому поєднуються лінгвістичні й екстралінгвістичні фактори. Ці фактори впливають на формування конотацій у вживанні найменувань тварин, що функціонують у семіосфері етнокультур. Відповідно до концепції Ю. М. Лотмана [22, с. 145], семіосфера – це семіотичний простір, що містить досвід, накопичений певним лінгвокультурним соціумом.

До базового процесу розвитку в етнокультурній парадигмі відносяться різноманітні форми культурного знакового-символічного опосередкування, тому що поняття про дійсність формуються в семантичних категоріях рідної мови.

Фольклорні зоономінації є знаками ситуацій, що входять до когнітивної бази мовного колективу і виступають своєрідними ментальними корелятами між предметом, явищем, реалією і образним уявленням. Останні відображають предметний і непередметний світ (універсум) у знакових формах, позначувальним яких є звукова (графічна) матерія. Тому, на думку Г. Пермякова, не стільки є суттєвою їхня зовнішня образність, скільки те, що вони позначають, або яку життєву, мисленнєву, ситуацію чи лінгво- та національно-культурну інформацію вони передають, моделюючи факти ментального або матеріального світу [23, с. 135].

В основі фольклорної символізації і концептуалізації зоономінацій лежить, по-перше, протиставлення вічних чеснот добра і зла через порівняння людини і тварини, зокрема оцінного способу життя людини, її дій, вчинків, рис характеру, зовнішності, стосунків з іншими людьми тощо та їхня символізація в образах і концептах тваринного світу, а також співвіднесення тварин з різними реаліями, суб’єктами, об’єктами як реального, так і уявлюваного світів [там само, с. 178].

Зоономінації виконують, окрім образно-номінативної функції, оцінно-прагматичну. Прагматичний компонент у семантичній структурі кожної зоономінації є складовою частиною їхнього конотативного значення. Оцінна сема конотативного значення залежить від суспільно-ідеологічного буття людини, зокрема світоглядно-ментального, а на її основі – національної системи цінностей.

Творення номінативно-оцінної одиниці, викликане бажанням людини знайти певний еталон, що відноситься або до сфери прекрасного, піднесеного, або до сфери карикатурного, жахливого, стосовно яких постають позитивні чи негативні враження від того, про що говорять [24, с. 58]. Такі соціальні еталони позитивного або негативного мають глибокі історичні корені, а деякі загалом мають характер архетипних символів з близькими значеннями “для більшої частини, якщо не для всього людства” [25, с. 60].

Меліоративні зоономінації вказують на симпатію, повагу, позитивне ставлення до мудрості дій казкових героїв. Основна функція таких одиниць не в номінації, не у відображенні в їхній семантиці тих чи інших ознак та характеристик людини, а у

вираженні ставлення людини до таких якостей, як розум, мудрість, допитливість тощо [25, с. 60].

Пейоративні зоомінації вживаються для вираження антипатії, зневажливого ставлення казкових героїв до певних життєвих ситуацій, символізованих через образи тварин. Пейоративна конотація зоомінацій пояснюється сталою мовною традицією висловлювати негативне, іронічно-зневажливе або презирливе ставлення до героїв з певними негативними звичками, рисами характеру, що суперечать моралі і цінностям, прийнятим у кожному суспільстві, а відтак, порівнюється з тваринними інстинктами і переносяться на поведінку тварин.

Загалом оцінна природа фольклорних зоомінацій зумовлена їхньою смисловою структурою, яка базується на протиставленні двох концептів культури – “людини” і “тварини”. Денотатом фольклорної зоомінації є тварина – сукупність її зоологічних характеристик як представника тваринного світу, а конотатом – дії людини, її характер, стосунки з іншими людьми, що асоціюються з поведінкою певної тварини і набувають меліоративної або пейоративної оцінки у конкретній життєвій соціально-побутовій ситуації. Це дає підстави говорити про те, що фольклорні зоомінації з оцінним значенням виникають внаслідок появи тих чи інших асоціацій, які сприяють переосмисленню їхньої семантики, або так званім перейменуванням, суть яких полягає в зміні позначень денотатів без зміни самих денотатів [25, с. 61-62].

Акт фольклорної оцінної зоомінації – це складний процес, в якому за допомогою зооніма як мовного знака іменується й оцінюється суспільно / побутово / прагматично зумовлена діяльність людини.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, оскільки переосмислення семантики зоомінацій відбувається крізь призму оцінної чи образної уяви, то деякі з цих одиниць, переміщуючись у сферу фольклору, стають одиницями з національно-культурною маркованістю, яка відображає усне розмовно-побутове спілкування представників конкретного етносу і, таким чином, виконують основне завдання інтимізації казкового тексту.

Перспективами подальших досліджень є вивчення мотиваційної основи фольклорних зоомів, які метафорично відображають не лише характеристики конкретного етносу, а й відбивають цінності культури народу.

Л і т е р а т у р а :

1. *Голубовська І. О.* Метафорико-символічні іпостасі зоонімів у рамках фрагмента мовної картини світу “царство тварин” / І. О. Голубовська // *Мовознавство*. – 2003. – № 6. – С. 61–68.
2. *Жерібко Н. Н.* Зооморфизм как философский и лингвистический термин / Н. Н. Жерібко // *Лексико-грамматические инновации в современных славянских языках; Материалы II Международной научной конференции*. – Днепропетровск : Пороги, 2005. – С. 144–146.
3. *Павловська Л. О.* Вербальні формули побажань у різноструктурних мовах : прагмасемантичний та лінгвокультурологічний аспекти : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.17 / Павловська Людмила Олександрівна. – Рівне, 2009 – 201 с.
4. *Маковский М. М.* Язык – миф – культура. Символы жизни и жизнь символов / Марк Михайлович Маковский. – М. : Русские словари, 1996. – 330 с.
5. *Лосев А. Ф.* Философия. Мифология. Культура / Алексей Федорович Лосев. – М. : Политиздат, 1991. – 524 с.
6. *Маковский М. М.* Сравнительный словарь мифологической символики в индоевропейских языках / Марк Михайлович Маковский. – М. : Гуманитарный издательский центр, 1996. – 415 с.

7. Мифы народов мира : Энциклопедия : в 2-х т. / [глав. ред С. А. Токарев.] – М. : Рос. энциклопедия, 1977. – Т. 1 – 671 с.; 1982. – Т. 2. – 719 с.
8. *Похлебкин В. В.* Словарь международной символики и Эмблематики / Вильям Васильевич Похлебкин. – М. : Международные отношения, 1995. – 560 с.
9. *Кононенко В. І.* Словесні символи в семантичній структурі фрази / В. І. Кононенко // Мовознавство. – К. : Вид-во НАН України, 1991. – № 6. – С. 30–36.
10. *Костомаров Н. И.* Об историческом значении русской народной поэзии / Н. И. Костомаров // Славянская мифология. – К., 1994. – С. 201–256.
11. *Зорівчак Р. П.* Реалія і переклад : на матеріалі англословних перекладів української прози / Р. П. Зорівчак. – Львів : Вид-во Львівськ. держ. ун-ту, 1989. – 216 с.
12. *Рубцов Н. Н.* Символ в искусстве и жизни: философское размышление / Николай Николаевич Рубцов. – М. : Наука, 1991. – 176 с.
13. *Жуйкова М. В.* Дещо про образ вовка в мовній картині світу білорусів / М. В. Жуйкова // Семантика мови і тексту : зб. ст. VI Міжнародної наукової конференції. – Івано-Франківськ : Плай, 2000. – С. 194–197.
14. <http://ebk.net.ua/Book/synopsis/ukrlit/002.htm>
15. *Карпенко С. Д.* Явище тотемізму в українських народних казках про тварин / С. Д. Карпенко // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка : зб. наук. пр. – К. : ВПЦ “Київський університет”, 2002. – Українознавство. – Вип. 6. – С. 39–45.
16. *Купер Дж.* Энциклопедия символов / Джеймс Купер. – М. : Ассоциация духовного единения “Золотой век”, 1995. – 402 с.
17. *Иванов В. В.* Реконструкция индоевропейских слов и текстов / В. В. Иванов // Известия Академии наук СССР. – 1975. – Т. 34. – № 5. – С. 399–408.
18. *Мойсиенко В. Н.* Вглубь поговорки / Василий Николаевич Мойсиенко. – К. : Радянська школа, 1989. – 221 с.
19. *Шаховский В. И.* Эмотивный компонент значения и методы его описания / Виктор Иванович Шаховский. – Волгоград : ВГПИ, 1983. – 94 с.
20. *Шаховский В. И., Сорокин Ю. А., Томашева И. В.* Текст и его когнитивно-эмотивные метаморфозы : Межкультурное понимание и лингвоэкология / В. И. Шаховский, Ю. А. Сорокин, И. В. Томашева. – Волгоград : Перемена, 1998. – 148 с.
21. *Вольф Е. М.* Функциональная семантика оценки / Елена Михайловна Вольф. – 2-е изд., доп. – М. : Эдиториал УРСС, 2002. – 280 с.
22. *Лотман Ю. М.* О семиотическом механизме культуры / Ю. М. Лотман, Б. А. Успенский // Учен. зап. Тарт. ун-та. – 1971. – № 284. – Вып. 5. – С. 144–166.
23. *Пермяков Г. Л.* Основы структурной паремологии / Григорий Львович Пермяков. – М. : Наука, 1988. – 236 с.
24. *Потебня А. А.* Полное собрание сочинений. Мысль и язык / Александр Афанасьевич Потебня. – Одесса : Гос. издат. Украины, 1989. – Т. 1. – 188 с.
25. *Степанов Ю. С.* Константы: Словарь русской культуры / Юрий Сергеевич Степанов. – [2-е изд., испр. и доп.]. – М. : Академический проект, 2001 – 590 с.

Билоус Н. П. Фольклорные зоономинации как лингвокультурные знаки интимизации в сказках о животных.

Статья посвящена изучению фольклорных зоономинаций, которые выполняют оценочную функцию и отражают устное общение представителей конкретного народа и становятся лингвокультурными знаками интимизации сказок о животных.

Ключевые слова: фольклорные зоономинации, зоонимы, мелиоративные зоономинации, пейоративные зоономинации, сказки о животных.

Bilous N. P. Folklore zoonominations as linguocultural marks of intimation in animal fairytales.

The article defines folklore zoonominations that reflect communication of the nation's representatives and become linguocultural marks of animal fairytale intimation.

Keywords: folklore zoonominations, zoonyms, ameliorative zoonominations, pejorative zoonominations, animal fairytales.

Боровик О. И.

Донбасский государственный педагогический университет

ЛИНГВИСТЫ ОБ ИСТОРИИ РАЗВИТИЯ БЕЗЛИЧНЫХ ПРЕДЛОЖЕНИЙ

Статья посвящена изучению проблемы безличного предложения в русской синтаксической науке начиная с XIX века. Представлены различные взгляды ученых-синтаксистов по вопросу о синтаксической форме русского безличного предложения в научной литературе.

Ключевые слова: безличное предложение, односоставное предложение, двусоставное предложение, подлежащее, сказуемое.

В прошлом столетии в связи с бурным развитием семантического направления камнем преткновения стал вопрос об односоставном предложении как самостоятельной синтаксической категории. На страницах журнала “Русский язык в школе” развернулась настоящая синтаксическая дискуссия по данной проблеме.

Изучение типов односоставного предложения – одна из актуальных проблем в области синтаксиса русского языка. Говоря об отдельных структурных типах с точки зрения широты проблематики, безличные предложения можно поставить на одно из первых мест. Изучение категории безличности и безличных предложений в русистике продолжается и до сих пор остается одной из актуальных проблем синтаксиса.

Известный ученый-языковед проф. В. Г. Адмони в работе “О двусоставности предложения” “окрестил” проблему односоставного предложения в русском языке как один из “проклятых” вопросов языкознания [1, с. 133].

Многочисленность проблем, возникающих при изучении безличных конструкций, связана, главным образом, с тем, что этот особый тип односоставных предложений не представляет собою единства ни по структуре, ни по функциональному назначению отдельных членов.

Цель исследования заключается в том, чтобы показать динамику развития взглядов ученых-лингвистов на синтаксическую форму русского безличного предложения.

Из этой цели вытекают следующие задачи:

– рассмотреть критерии классификации безличных предложений лингвистами психологического направления;

– показать этапы разработки общих вопросов категории безличности в работах А. А. Шахматова и А. М. Пешковского;

– раскрыть теории различных ученых о двусоставности безличного предложения.

Исследованием безличных предложений занимались языковеды разных направлений.